کار

چهارشنبه ۸ آبان ۱۳۸۱ - ۳۰ اکتبر ۲۰۰۲ دوره سوم -شماره ۲۹۱

KAR - No. 291 Wednesday 30. Oct. 2002

G 21170 D

آدرس کار در اینترنت: http://www.fadai.org

آدرس پست الکترونیکی: kar-aksaryat@gmx.de

شماره، فاکس: Fax: 0049 - 221 - 331 82 90

شماره، پیام‌گیر: 9322136 ö 221 ö 0049

تک فروشی: ۲/۲۰ یورو

بهای اشتراک: شش ماهه ۳۰ یورو؛ یک ساله ۶۰ یورو

Verleger: I.G.e.v

دارند، حساب: I.G.e.v

شماره حساب: 22 44 20 32

کد بانکی: 37 05 01 98

نام بانک: Stadtsparkasse Köln

آدرس: I.G.e.v

Postfach 260268

50515 Köln

Germany

فرم درخواست اشتراک

اشتراک جدید □ تمدید اشتراک □ شماره اشتراک:

مدت اشتراک: شش ماهه □ یک ساله □ تاریخ:

نام: .....

نشانی: .....

.....

.....

فرم را همراه با بهای اشتراک (حواله بانکی یا نمبر)

به آدرس کار پست کنید!

آقای روسیه

نویسنده: توماس اشمید

از ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ به بعد ذهنها آمادگی لازم را کسب کرده‌اند که هر اقدام تروریستی را در چهارچوب یک انترناسیونال تروریستی به هم مرتبط تصور کنند. نیویورک، واشنگتن، جبرا، بالی و اکنون مسکو، همه این اقدامات کنار هم چیده می‌شوند. برای ولادیمیر پوتین رئیس جمهور عجول روسیه نیز این تنها یک ظن نیست بلکه یقینی که ب سرعت باید هنگان از آن خبردار شوند: افسار گروگانگیرهای چچنی در دست اسامه بن لادن و القاعده است. بدون شک در زیر سقف ایدئولوژی اسلامی؛ فرای مرزهای کشورها، کنفدراسیون تروریستی وجود دارد که فعالین آن از پاکستان تا فلسطین در یک شبکه با هم مرتبط‌اند. نفع غرب در این است که این کنفدراسیون را در کلیت‌اش ببیند و موجودیت آن را نشانه‌ای از تهاجم به زندگی سبک غربی، فعالین ایستگونه تروریسم، کودکان، نیلسامانی‌های اجتماعی نیستند که با سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی ثبات دهند، تمایل‌اشان به خشونت کاهش بیابد. و پذیرش این واقعیت بالاخر، کمک کرد تا در برابر انترناسیونال تروریسم، ابتکار انترناسیونال مقابله با تروریسم شکل بگیرد.

هر چه این ابتکار گسترده‌تر شد، به همان اندازه، شکننده‌تر نیز. ولی بیش از هر چیز جبهه جهانی مقابله با ترور را خطر دیگری تهدید می‌کند برای حفظ یکپارچگی این جبهه، به پرنسیپی خیانت می‌شود که برای دفاع از آن این جبهه پای گرفت: یعنی حقوق تقسیم‌ناپذیر بشر. در طول جنگ اول چچن، غرب به شدت رفتاری دیپلماتیک داشت. از ترس اینکه فروپاشی اتحاد شوروی عواقب نامترقبه‌ای ـ با توجه به وجود تکنولوژی هسته‌ای در این کشور ـ در بر داشته باشد غرب را به سمتی سوق داد که با روسیه رفتاری مانند یک شیر خفته پیشه کند. یلتسین در سالهای پایانی ریاست جمهوری‌اش از احتیاط غرب استفاده؛ سیاسی مطلوب را نتوانست بکند. اما جانشین وی پوتین با پیشینه امنیتی ـ اطلاعاتی، کمال استفاده را از این امر می‌برد او با درایت نقطه ضعف روسیه ـ تشتت داخلی ـ را گام به گام در خدمت سیاست اقتدار ملی بکار می‌گیرد.

ورود سریع دولت روسیه به جبهه مقابله با تروریسم بر همگان روشن کرد که پوتین با این برگ پرند، امکان امتیازگیری‌های آتی از غرب را دست دارد.

در واقع پوتین با اتخاذ این سیاست چک سفید لازم برای پیشبرد سیاست‌های خود را در داخل روسیه از غربی‌ها گرفت.

پوتین و اطرافیان تاکنون در مدرنیز، کردن روسیه و ایجاد یک فرهنگ ضرور در این راستا اقدام جدی نداشته‌اند. فانتزی سیاسی پوتین بر همان مبنای همیشگی سیاست سنتی و اتوکراتیک در روسیه سوار است. سیاست سرکوب، رعب و قسیم مردم‌بودن. رژیم پوتین رژیمی فرماندهی است و شهروندان را ضعیف می‌خواهد و از یک جامعه شهروندی مقتدر در برابر حکومت هراسان.

استراتژی روسیه در مقابله با چچنی‌ها نیز همین رفتار را در بردارد. گروگانگیرهای مسکو مطمئنا بخشی از شبکه تروریستی بنیادگرایی اسلامی هستند، ولی با یک تفاوت از مرکزیت این جریان اسلامی. در مورد چچنی‌ها موضوع چیز دیگری است نه نفرت کمور به ایالات متحد، و جهان غرب بلکه یک خشم تاریخی ملی از روسها. تروریسم نوع چچنی را پروار می‌کند. پوتین وقتی در این رابطه از القاعد، نام می‌برد جهانیان را فریب می‌دهد. چچن در ابتدا یک مشکل برای روسهاست، مشکلی که ابعاد نگران کننده‌ای یافته است چون سیاست روسیه از ظرفیت و توانایی لازم برای اتخاذ سیاستی مدنی برای رفع مشکلات اجتماعی عاجز است.

این معضل مشکل‌گشایی ندارد. غرب به روسیه در «قایق» معروف محتاج است. پوتین این را می داند که انتقاد غربی‌ها به وی به همین دلیل نرم و نسازک خواهد بود. پس از گروگانگیری اخیر انتقاد غرب به پوتین باز هم حقانیت کمتری دارد. پوتین آقای خانه روسیه است. از این زاویه می‌توان ادعا کرد جبهه مقابله با تروریسم در روزهای گروگانگیری مسکو از پشت به جبهه پیشبرد حقوق بشر ضربه جدی فرو آورد. پس از ۱۱ سپتامبر جهان ما بهم نزدیکتر شد. متاسفانه نه فقط به شکل مطلوب.

این مطلب کمی کوتاه شده است

برگردان از آلمانی: د اراب شکیب

هراس ترکیه و بهار کردستان

برگرفته از: هفته نامه آلمانی دی تسایت (۲۴ اکتبر ۲۰۰۲) نوشته: میشائیل نومان برگردان: محمود صالحی

● هنوز تیری بسوی عراق شلیک نشده، کردها، عرب‌ها و ترکمن‌ها بر سر یک شهر، زمین و نفت اختلاف دارند.

هنوز جنگ در عراق آغاز نشده، اما سر و صدای زیادی در ترکیه بپا افتاده. طنین توپخانه؟ غرش هواپیما؟ حمله پیاده‌نظام؟ هنوز نه. اما صدای کفش‌های چرمی سپلسمداران که به سختی بر زمین می‌کوبند به گوش می‌رسد. هفته گذشته رئیس مجلس ترکیه عمر ازیگی گفت: «ما اجازه تشکیل یک دولت کردی را نخواهیم داد. زیرا این دولت امکان استفاده از ذخائر غنی نفت و حمله به ترکیه را خواهد داشت». بولنت اجویت نخست‌وزیر ترکیه هم زبان دیپلماتیک را کنار گذاشت و گفت: «ما جنگ‌طلب نیستیم. اما دارند ما را به جنگ می‌کشانند. آمریکایی‌ها گروه‌های کرد را نه تنها تشویق، بلکه هدایت می‌کنند».

در ترکیه وضعیت اضطراری حاکم است. در جنوب شرق و مرز عراق ارتش و پلیس منطقه را کنترل می‌کنند. نیروهای انتظامی در پاسگاههای کنترل کیلومترها قبل از مرز در منطقه شیرناک جلوی مسافرین را می‌گیرند. کیسه‌های شن، سیم‌خاردار و سربازان مسلح: از اینجا هیچ‌کس اجازه عبور ندارد. نه از ترکیه بسوی عراق و البته از آن طرف هم همین‌طور.

یازده؛ سال پیش، در جنگ اول خلیج بیش از نیم میلیون نفر پناهند، کرد وارد ترکیه شدند. سیاستمداران و نظامیان می‌گویند در میان پناهندگان چریک‌های پ.کا.کا هم به ترکیه نفوذ کردند. امروز طبق قانون ترکیه «ورود پناهندگان» به این کشور ممنوع است. جلوی «سیل جمعیت» توسط اردوگاههای مرزی گرفته خواهد شد. چادر، مواد غذایی، بخاری و دارو ذخیره شده و فرماندار شیرناک می‌گوید: با انفجار اولین بمب ظرف ۲۴ ساعت همه‌چیز آماده است. منابعی در وزارت امور خارجه ترکیه می‌گویند این اردوگاه‌ها در عراق هم مستقر خواهند شد.

ترکیه احساس خطر می‌کند. هراس طراحان استراتژیک ترکیه نه از موشک‌های صدام حسین و بمب‌های شیمیایی آن، بلکه از فروپاشی عراق است. آنها معتقدند عراق کشور چند قومی است که شامل عربها، ترکمن‌ها، آسوری‌ها و کردها می‌باشد و مثل یک لوستر کریستال شکنند، است. مهمتر از همه اما ۳/۵ میلیون کرد هستند که میل تشکیل دولت مستقل‌شان ترک‌ها را آزار می‌دهد. ترکیه هم کشور چند ملیتی است و ۱۲ میلیون کرد در آن زندگی می‌کنند.

از زمانی که جرج دبلیو بوش نسخه «تغییر رژیم» عراق برای حل مسائل امنیتی در این منطقه را پیچید، در کردستان «بهار» شد، پس از ماساژ دیپلماتیک آمریکایی‌ها، حزب دمکرات کردستان (KDP) و اتحادیه میهنی کردستان عراق (PUK) که در دهه ۹۰ دشمن یکدیگر بودند، اکنون به مذاکره نشسته‌اند. با حمایت تنها ابر قدرت جهان، صنفین دیزآژیرز نمایند، حزب دمکرات در آنکارا می‌گوید: «ما برای عراق پیشنهاد حکومت فدراتیو داریم». او می‌گوید: «در حال حاضر عراق تجزیه شده است و تنها در فرم فدراتیو است که وحدت خود را بدست خواهد آورد».

تولد دوباره ترکمن‌ها

در اوائل اکتبر سال جاری پارلمان کردستان قانون اساسی جدیدی با مناطق عربی و کردی برای عراق به تصویب رساند. منطقه «کردستان» هم دارای قانون اساسی شد. طبق ماده ۷۵ این قانون در صورتی که بغداد قانون اساسی را نقض کند، کردستان اعلام استقلال خواهد کرد. در این صورت کابوس ترک‌ها به واقعیت می‌پیوندد: کردستان مستقل که هم مرز منطقه کردنشین ترکیه است. ماده ۵ قانون اساسی کردستان، یعنی تعیین پایتخت، موضوع را بغرنج‌تر می‌کند. پایتخت منطقه کردستان کرکوک تعیین شده، شهری که در حال حاضر صدای زنجیرتانک‌های صدام بر آن حاکم است.

نمایند، حزب دمکرات کردستان پذیر است. عزیز، کردن این شهر باید متوقف شود. آنهایی که در آنجا اسکان داده شده‌اند باید بازگشت داده شوند». تعیین تعداد واقعی کردها در منطقه کرکوک امکان‌پذیر نیست. واقعیت این است که صدام تعداد زیادی از کردها را از منطقه راند، و عربها را در آنجا اسکان داد، است. نمایند، حزب دمکرات و سفیر عراق و نمایند، ترکمن‌ها آمار و ارقام متفاوتی را ارائه می‌دهند. آنچه که هیچ کس راجع آن صحبت نمی‌کند، اما بهترین ضمانت است، منابع نفتی کرکوک است. منابعی که بدون تردید به لحاظ وسعت در رتبه دوم قرار دارند.

علاقه به کرکوک خیلی زیاد است و به همین دلیل هم هست که صحبت در نمایندگی ترکمن‌ها در آنکارا به‌سرعت به آن سو سوق می‌یابد. مصطفی ضیا می‌گوید: «به نظر ما کرکوک و موصل شهرهای ترکمنی هستند». او برای این حرف هم سندی را از کشوی میزش بیرون می‌آورد. نقشه‌ای که ویلیام گوتری در سال ۱۷۸۵ کشید، و توسط کانون فرهنگی ترکمن‌ها در شیکاگو برای جلوگیری از فراموشی تاریخی دوباره، به چاپ رسید. روی نقشه منطقه‌ای بنام «ترکمانیا» به مرکزیت کرکوک و موصل کشید، شده است.

ضیا که مردی موقر و مهربان به نظر می‌رسد، می‌گوید: نه ترکمن‌ها که به زبان ترکی تکلم می‌کنند، بلکه ساکنان منطقه کرکوک باید راجع به موضوع تصمیم بگیرند. چه تعداد ترکمن در منطقه و یا کلا در عراق زندگی می‌کنند نامشخص است. اگر از کردها بپرسید می‌گویند: «بیشتر از نیم میلیون نیستند». مقدار است، در ترکیه می‌گویند ۲/۵ میلیون نفر و ضیا می‌گوید ۳ میلیون نفر.

نقشه سیاسی، این، هم برای جنگ احتمالی و هم برای نظم و ثبات بعد از جنگ با اهمیت است.

اگر عراق واقعاً فدارتیو شود، هر قومی برای کنترل روی منطقه‌ای بزرگ و با قدرت مبارز؛ خواهد کرد. کردها می‌خواهند به ترکمن‌ها بعنوان یک اقلیت قومی در منطقه «کردستان» اجازه زندگی بدهند. اما وقتی پیشمرگه‌های در جنگ آبدید؛ بسوی کرکوک روانه شوند، ترکمن‌ها از شانس کمتری برخوردارند. ضیا در حالی که لبخندی بر لب دارد می‌گوید: «ما می‌توانیم مسلح شویم و از خودمان دفاع کنیم». و سپس چدی می‌شود و می‌گوید: «اما اگر در کرکوک و یا جاهای دیگر کشتار صورت گیرد، آنوقت ما از ترکیه تقاضای کمک خواهیم کرد».

چی لطفاً؟ منظور شما چیست؟ ورود نیروهای ترکیه به عراق طبق قوانین بین‌المللی مجاز نیست مگر به دلیل کمک‌های انسانی. نیروهای ترکیه مجازند برای کمک به آسیب‌دیدگان از جنگ و برقراری نظم و آرامش وارد عراق شوند. اما کرکوک ۲۵۰ کیلومتر از مرز فاصله دارد. یک مقام ارشد وزارت امور خارجه ترکیه می‌گوید: «ما انتظار داریم حق ترکمن‌ها که با ما نسبت فامیلی دارند رعایت شود». نیروهای ترکیه فقط زمانی وارد عراق خواهند شد که ثبات این کشور در خطر باشد. برای اینکه بدفهمی از منظور آنکارا نشود این را می‌گویم: «یک دولت کردی مستقل دعوت محکمی از ما برای ورود به عراق است».

آرامبخش از سوی واشنگتن

دیپلمات‌های آمریکایی در آنکارا تلاش زیادی می‌کنند که ندای جنگ‌طلبی بهترین مستحدشان در خاورمیانه را خاموش کنند. واشنگتن در حال حاضر آرامبخش دیپلماتیک پخش می‌کند تا بالاخر، قطعنامه مورد نظرش بر علیه صدام حسین در شورای امنیت به تصویب برسد. در این شرایط بحثی که در ترکیه راه افتاد، نابجا است. حتی بخاطر آرامش ترک‌های عصبانی، سفیر آمریکا در آنکارا مجبور شد در مورد قانون اساسی کردستان بگوید: «هیچ گروهی بدون مراعات وضعیت گروه‌های دیگر نمی‌تواند نقشی در آینده؛ عراق ایفا کنند». روز دوشنبه ژنرال‌های آمریکایی تامی فرانکس و ژوزف رالستون، شورای امنیت ترکیه نیز به آرامش دعوت کردند.

اما این به تنهایی آرامش‌زا نیست. مناقشات بین ترک‌ها، کردها و ترکمن‌ها نشان می‌دهد که واشنگتن مانند افغانستان نمی‌تواند وارد جنگ شود. اگر آمریکا اجازه بدهد که کردها و یا ترکمن‌ها مانند ائتلاف شمالی به جنگ علیه صدام بپردازند. آنگاه قبل از سقوط بغداد و حتی شاید با دخالت ترکیه جنگ داخلی بین این دو گروه درخواهد گرفت.

یک متخصص مسائل سیاسی ترکیه و خاورمیانه معتقد است «نه». این‌بار آمریکایی‌ها مجبورند بخش اعظم نیروی زمینی را خودشان اعزام کنند. و یا «تنها آلترناتیو این است که از جنگ صرفنظر کنند و به بازرسان سازمان ملل اجازه کار دهند».

منابع نفتی کرکوک